

NAŠ GLAS

Glasilo javnih nameščenikov in kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

— Cijena u prodaji 1 K 50 ml —

Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
Godišnja pretplata K 72.—
Polugodišnja „ 36.—
Četvrtgodišnja „ 18.—
Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po cjeniku.

— Цена у продаји 1 К 50 фил. —

Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
Годишња претплата К 72
Полугодишња „ 36
Четвртгодишња „ 18
За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Volilni shod

javnih nameščenikov in vpokojencev.

V petek, 19. t. m., se je vršil v »Mestnem domu« volilni shod javnih nameščenikov in vpokojencev, ki ga je sklicala JDS. Kot kandidat za poslanstvo v konstituenti se je predstavil gospod prof. Jožef Reiser. Iziavil je uvodoma, da je sprejel kandidaturu edino v interesu javnih nameščenikov in vpokojencev, ker mu je načelstvo stranke dalo zagotovilo, da bo njegove predloge v zadevah javnih nameščenikov in vpokojencev podpiralo na pristojnih mesith z vso politično močjo stranke. Kot večletni funkcionar Združenih organizacij (pred vojno kot tajnik, po vojni kot odbornik in I. podpredsednik Osrednje Zveze) je dobil vsestranski vpogled v težnje posrednih strokovnih organizacij. Za njegovo delovanje v parlamentu bodo v naših vprašanjih merodajne te izkušnje in pa predlogi, ki jih bo nadalje sklenila Osrednja Zveza. Z Zvezjo hoče ostati v stalnih stikih in pozivlja vse tovariše, naj se trdno oklenejo svojih organizacij: naj ne bodo samo člani po imenu, udeležujejo naj se tudi čim živahneje skupnega dela. Le ta-

kim zahtevam ki jih je Osrednja Zveza po temeljitem prevdanku sklenila kot neoporečne, bo mogoče priboriti uveljavljenje.

Iz teh razlogov ni obravnaval na shodu podrobnih zahtev raznih organizacij, navedel pa je temeljne zahteve, ki jih bo morala konstituenta v celoti uvaževati ako naj resno ustvarja trdne temelje notranji upravi države.

Uprava mora biti pravična napram vsem državljanom, popolnoma nepristranska in čista. Zaraditega zahtevamo ustavno ianstvo, da bo vsak javni nameščenec mogel vršiti svojo službo edino po službenih predpisih in ne pod pritiskom katerekoli politične stranke. Zahtevamo tudi zase vse državljanske pravice in svobščine. Da bo delansko izvrševanje službe čisto, je ustvariti tako službeno razmerje, da more vsak uslužbenec s svojimi prejemki časa in stanu primerno preživljati sebe in svojo družino. To je prvi pogoj, da se prepreči vsakršna korupcija.

Službeno razmerje je pogodba med uslužbencem in državo. Ta pogodba ienja v normalnih slučajih le s smrtjo uslužbenca. Pokojnina se torej ne sme smatrati za nekako podporo ali miloščino, temveč

za bistven del plače po pogodbi sklenjene ob vstopu v javno službo.

Izpreminjajo se draginske razmere. Izpreminjajo se življenske potrebščine. V enakem razmerju se morajo izpreminjati službeni prejemki in pokojnine in torej izpreminjati dotične določbe službene pragmatike. Sklepanje in izpreminjanje vsakršne pogodbe mora biti obojestransko. Zaraditega zahtevamo tudi, da se nobena izprememba ne izvrši preko nas in brez nas. Zahtevamo, da se službena pragmatika sklene in izpreminja dogovorno z Zvezjo vseh organizacij.

Gospod kandidat iziavi, da hoče kot zvest član Osrednje Zveze uveljaviti njena stremjenja. Kakor je Zveza nepolitično udruženje, tudi on ne bo poznal razlike, če se bo v službenih zadevah obrnil nani stanovski tovariš, ki ni njegov volilec ali je celo politični nasprotnik.

V narodnostnem oziru je g. kandidat za trdno edinstveno državo in je odločen nasprotnik vseh tendenc, ki bi iz slepega plemenskega samoljubja ali kakršnegakoli drugega vzroka zadrževale prepotrebno zblizanje in odkrito medsebojno zaupanje Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Profesor

LISTEK.

Inž. A. J. R.:

Kresnice.

V eni zadnjih številčk sem omenil besede »spoznanje resnice«. Ker ni časa ne pisati ne brati celih knjiž, ki bi bile za to potrebne, in ker se misel vsake take knjižge, če je logična in resnična, lahko napiše v kratkih besedah, poskusim v naslednjem tako storiti. Ker so zgodbe resnične bi bilo škoda, da se izgubijo. —

Dne 2. avgusta 1914 smo morali odkorakati iz Mostara proti tedanji meji. Bili smo Jugoslovenci, a le »subalterni« pri enem dalmatinskih polkov. Vsakdo je imel za seboj špijona. Kljub temu je šla od ust do ust parola: »Čuvajmo ljudi, ker jih bo domovina več rabila kot danes.« ... Špijonu se je reklo: »Ljudstvo je navdušeno in bi pri prvem naskoku padlo. A vojska bo trajala leta. — Špijon je verjel,

Parola je dala mnogo dobrovolincev in zelenih kadrovcev, mnogo je rešila.

Zaria je prinesla dan svobode. Ali smo pozabili ali smo se krivo razumeli? Ona domovina in takrat predvideni sovražniki so tukaj! Bratje, na delo!

Pri Vlasenici proti Han-Pesku v srcu Bosne sem prvič slišal strašno zversko novelico: »Alles niedermachen!« (vse poklati!) Istega dne so patrola pripelale dva siva starca enega slepca, dva deset do dvanaestletna otroka in še tri domače kmečke osebe, ki niso mogle pobegniti. Postavili so jih v dolinico, njim nasproti vod tujea polka. Dve »salvi« in trije ostali naboji so napravili zmes nedolžne krvi in zemlje. Takrat se je rodila kletev: »Ako je Bog na nebu, maščevanje pride!«

Mesec dni pozneje smo se vračali. — Vleklo me je na grob. Kakor jaz, je šlo tja veliko drugih: neopazno so prišli in obstali. Čudež, ki smo ga videli, je bil nebeško znamenje: na grobu je neznana roka postavila visok, krasen mramornat spomenik z napisom v slavenskih ciril-

skih črkah: — — — za domovino padlim junakom — — — Zverina je skušala črke zamazati: le tembolji so se razločevale. — Vprašam: koliko enakih grobov je po osvobojenih krajih in kateri od teh imajo danes spomenik, kakoršen nosi ta grob »balkanskih kmetov?« — Poidite in ogledite si ga!

Enkrat spomladi 1919. leta sem imel kot častnik dobrovoljec opravila ob reški demarkacijski črti. V Bakru pridem v gostilno, polno srbijanskih vojakov. Peli so divne solunske pesmi. Vprašam bližnjega, sivega, koliko je star: odgovori šestdeset in eno leto. Na začudenje mi slavnostno poiasni: deset let se vojskujem, žena, otroci, hiša, živina, vse mi je propadlo; vojskoval pa se bom še in ne preneham dokler ne pridem do kralja naših me! — — — Gotovo mi ne bo nihče zamenjal da sem ga pozabil vprašati ali zna brati in pisati. — — — Istega dne sem dospel v drugo gostilno v vasi ob morju. Bilo je v nji več mladih domačih

Reisner je za svoja izvajanja žel splošno odobravanje tudi s strani navzočih pripadnikov drugih političnih strank.

Na shodu je o naših stanovskih zadevah govoril še g. minister dr. Kukovec. Obrazložil je težkoče, zakaj vprašanje službene pragmatike še danes ni rešeno. Da se pa je v danih razmerah sploh nekaj doseglo, je edino zasluha Jugoslovanske demokratske stranke. Njegova stranka obljublja javnim nameščencem in vpokojencem še nadalje vso svojo pomoč. Le močne stranke se morejo v parlamentu uveljaviti. Javni nameščenci in vpokojenci bodo v svojem zastopniku g. profesorju Reisnerju imeli najboljšega posredovalca med strokovnimi organizacijami in močno politično stranko v parlamentu.

—E—

Profesor Jožef Reisner

Zakaj tega in ne onega?

Če se že v »Našem Glasu« vprašujete »koga bom volil?«, imate edino prav, da priobčujete različna mnenja. Sai je jasno, da v političnih vprašanjih nismo edini. Kakor si eden lasti pravico do besede v prilog svoje stranke, tako ne more nihče enake pravice kratiti političnemu nasprotniku. Naj se le bistrijo mnenja! Velik napredek je, da poskušamo v debatah biti stvarni in temeljiti.

Jaz si nikakor ne domišljam, da bi v tem času kak slavospev v »Našem Glasu« na mojo osebo, ali pa tudi kopie, naperjeno proti meni, imelo kak vpliv na izid volitev v konstituantu. Zasledujem pa taka izvajanja s posebnim zanimanjem, kolikor pojasnjuje, ali je skupno delovanje v Osrednji Zvezi na dovoli trdnih nogah, da bomo v vsakem slučaju našega stanovskega boja dovoli in zanesljivo solidarni. Zasledil sem napako, veliko zlo, ki utegne škodovati vsemu našemu pokretu, če se raznese.

To zlo je nezaupanje, ki se seje med stanovske skupine. Če danes eden pridiga, da železničar ne more zastopati davčnega uslužbenca, učitelj ne poštarija, uradnik ne sluga itd. in obratno, kako na je potem kaka skupna organizacija sploh mogoča? Na čelu skupnih organizacij stoji samo eden! V Osrednji Zvezi je združenih pri-

bližno 50 organizacij, nien predsednik je davčni uradnik. Ni predsednik zaradi davčne službe, temveč zaradi svojih osebnih sposobnosti in zaradi zaupanja, ki mu ga je večina izrekla. Predsednik take Zveze izvršuje sklepe Zveze in ne sklepov poedine organizacije.

Če torej misli sluga, da ga ne more odkritosrčno zastopati uradnik, če misli poštarija, da ga ne more zanesljivo zastopati profesor itd., potem se bomo tudi stanovsko-strokovno zopet ločili v mailne skupine, v Zvezo poštarijev, v Zvezo slug, v Zvezo profesorjev itd., brez vsake skupne vezi, razcepljeni bomo zopet na vse strani in vsi skupaj ne bomo nič dosegli.

Tovariši! Samo v odkritosrčni slogi je moč! Ne razdirajte medsebojnega zaupanja! Naš skupni zastopnik je naš mandatar, ki izvršuje naše skupne sklepe. Za tako mesto na ne more biti merodajna njegova strokovna služba, temveč le osebna sposobnost in vsestransko zaupanje.

BRANIMIR KOZINC:

Koga bomo volili?

Pod zgornjim naslovom je gospod Bregar otvoril v »Našem Glasu« debato o tem, kako naj glasujemo javni nameščenci pri volitvi poslancev v ustavotvorno skupščino, da bomo najbolje koristili svojim stanovskim interesom. Zdi se mi potrebno, da se slišijo tudi glasovi pristašev drugih strank, že zato, da izpodbijemo očitek, da je »Naš Glas« na razpolago samo oni stranki, kateri slučajno pripada gospod urednik. Zato sem uverjen, da bo gospod urednik lojalno objavil tudi moje vrstice.

Gospod Bregar priporoča javnim nameščencem v zgoraj omenjenem članku Jugoslov. Demokratsko Stranko. Predvsem zato, ker kandidira v Ljubliani na II. mestu kot zastopnika javnih nameščencev prof. Reisnerja. Nimam ničesar proti prof. Reisnerju. Le tega se bojim, da bo če bo izvoljen, predvsem zastopal koristi akademično izobraženih višjih uradnikov, premalo pa bo imel smisla za nižje uslužbence, zlasti za tiste, ki jih je usoda obdarila s konico otrok. Kot pristaš JDS je namreč nazirania, da je življenjski minimum za višjega uradnika-samca večji kot pa za nižjega uradnika, ki mora preživljati pet,

šest otrok na še več otrok. Zelo malo socialnega čuta so gospodje demokrati pokazali baš v zadnji seji občinskega sveta ljubljanskega. Višjim uradnikom so naklonili 350.000 kron več, kot jim gre po državnem načrtu družinske doklade. Dobro! To jim privoščimo, saj se tudi s tem še ne bo dalo stanu primerno živeti. Toda v isti seji so odklonili prošnjo pomožnih uradnikov za zvišanje prejemkov, ker dobivajo ti že itak toliko kot državni. Prosim, to sem povzel po »Slov Narodu«! Ali je opravičeno danes, ko se bori vsak javni nameščenec za obstoj, naj sodi javnost. S socialnega stališča ni. Gotovo pa ne odgovarja duhu modernejšega časa.

JDS pač ne more biti prava zastopnica javnih nameščencev. Med svoje pristaje šteje vse premožne in privilegirane sloje: veletrgovce, veleposestnike, tovarnarje, banke, visoke uradnike, razun par onih, ki so klerikalci. Ti imajo v stranki vso moč v rokah. Med njimi in proletariatom se bide bo! Kar je njim v korist je v škodo proletariatu, in vsako zboljšanje proletariata oslabi pozicijo ali pa vsaj denarnico gospodov. In kdo bo še danes tačil da javni nameščenci ne spadamo med proletariata? Delodajalca in delojemalca zastopati v eni sapi prijatelj to se mi zdi nemogoče! Danes so drugi časi, kot so bili pred vojno, in mi imamo še druge interese kot samo visoko politiko, ki pa se je do danes pri nas že slabo obnesla. Nove stranke se snujejo na stanovih, ki imajo enake težnje. Le take stranke bodo mogle uspešno zastopati koristi nameščencev, ki se ne bodo morale povpraševati pri vsaki intervenciji: ali se pa ne zamerimo njihovim gospodariem? Kdor ni sam skušal hede in trpljenja, ga tudi pri drugem ne bo razumel.

Jaz bom volil narodno-socialistično 1.) ker sem naroden, 2.) ker sem napreden, 3.) ker sem socialist, 4.) ker sem uradnik in ima NSS v vseh treh volilnih okrožjih na čelu svojih kandidatnih list uradnike. — Pri NSS so zastopniki uradništva in drugih uslužbencev na takih mestih, kjer je njihova izvolitev izven diskusije, kar se o prof. Reisnerju ne more trditi. Danes pač niti eden pameten človek več ne veruje da bi morla katerakoli stranka dobiti v Ljubliani dva mandata.

fantov. Na vprašanje, kako se jim godi, je eden, posebno pogumen, odgovoril približno tole: »Vpoklicani smo na dvome-sečne orožne vaje. Per moi duš, da ne gremo! — Teh tudi nisem vprašal, ali znajo brati ker mi je že odprej znano, da znajo tudi nemško, italijansko in nekateri morda celo francosko ...

Nadaljeujoč svoje potovanje sem prihodnjega dne slišal o naslednjem resničnem dogodku. Pri istem batalionu sta si prišla nasproti dva podčastnika in — dolgo sta se gledala. Oba sta postala bleda ko sta se spomnila zadnjega svojega srečanja. Bilo je pred leti, na fronti, za časa krvavega juriša; po obleki je bil eden »švab«, drugi Srbin; takrat sta se objela, se dolgo borila na življenje in smrt, dokler nista težko ranjena obležala oba. — Sedaj pa sta se gledala in spoznala. Prvi je dal roko Srbijanac, rekoč: »zdravo, brate!« — Roka je udarila v roko, prsi ob prsa in — solza spoznanja

resnice je blagoslovila novo, trdno pobratimstvo ...

Razen onih divnih pesmi sem slišal na tem potovanju tudi o naslednjem. — V Kraljevići se je takrat nahajal priprost srbski vojak-pesnik. Nerisnjen! Spesnil je »preko mora« in nekatere tovariše učil dramsko pesem, ki jo je sam insceniral in »dal« po različnih taboriščih na splošno presenečenje in zadovoljstvo naših antantinih gledalcev. — Ali so se ti dragulji narodovega samoniklega ustvarjanja iz groznih časov že zbrali in tako odprli in ohranili živčim in potomcem?

V Karlovcu je menil pravoslaven uradnik: »Bodite srečni, če pridete pod Italijo, ker mi Srbi bomo še drugače postopali!« — Na vprašanje, kje je prebil vojno, je odgovoril: v državni službi. Na vprašanje, ali mu je znano, kje so bile stotine in tisoči Primorcev, ni vedel odgovora. Povedal sem mu: bili so in so v

dobrovoljskih legijah, tudi pri prelomu solunske fronte so stali v prvi liniji. —

Pokazal sem mu pisma dveh prijateljev častnikov, ki sem jih bil dobil pred kratkim od »jugoslovanske divizije«. — Mož je utihnil. Prijatelja pa sva postala šele tedaj ko sem mu dokazal, da je Primorie (Gorica, Trst, Istra, Dalmacija) dalo relativno več slovanskih dobrovoljcev kot vsaka druga dežela in da je iz naše Istre padlo relativno veliko manjše število vojakov na avstrijski strani kot iz vsake druge prizadetih slovanskih dežel ...

V nekem mestu bivše dežele Kranjske sem pri slavnostni maši 29. oktobra 1920 našel 27 prisotnih, od teh je bilo okrog dvaset oficirskih. Drugeče je cerkev ob praznikih vedno polna. Vprašal sem, presenečen za vzrok inteligentnejšo vojni milijonarko. Postala je rdeča in rekla: »Nič se ne čudite! Vse je nezadovoljno. Hujši sužnji smo kot smo bili kdaj!« —

M. BREGAR (Sp. Šiška):

Replika.

Najnovejša regulacija prejemkov mestnih uslužbencev se je, kakor vse prejšnje, izvršila po vzorcu države. G. Kozincu je dobro znano, da deputacije javnih nameščencev v Jugoslaviji s poslednjo regulacijo niso bile zadovoljne, a sprejele so jo pod pritiskom razmer. Tudi člani deputacije Osrednje zveze v Ljubljani so takoj po vrnitvi iz Beograda poročali, da je doseženi uspeh za nižje kategorije zadovoljiv, nikakor pa da ni za dovolj za višje. Samo da se regulacija izvrši takoj ter da se ne zavleče, so deputacije pristale na vladni predlog. Gg. Lilleg, Reisner i. dr. pa so takoj v prvi seji opozarjali, da se mora krivica, storjena višjim uradnikom, čim prej popraviti, ne da bi se s tem količkaj škodilo nižjim javnim nameščencem.

Kakor so govorili državni uradniki, prav istih misli so bili ljubljanski magistratni uradniki. Po najnovejši, po državnem vzorcu izvršeni regulaciji so znašali namreč prejemki višjih in najvišjih magistratnih uradnikov dokaj — za eno tretjino in še več — manj, nego oni nižjih uslužbencev. Izbrisan je bil vsak razloček med uradniškimi čini. Do kakšnih gorostasnosti je dovela ta regulacija, naj dokažejo sledeča dejstva:

Prejemki cestnega nadzornika v XI. čin. razredu so znašali 57.516 K, prejemki njegovega predstojnika v VI. čin. r. pa 56.220; prejemki šolskega sluga brez čin. razreda so znašali 51.960 K poleg prostega stanovanja, proste kurjave in razsvetljave, torej skupaj najmanj 55.000 kron, medtem ko je prejemal magistratni nadsvetnik, načelnik važnega urada, v VI. č. razr. le 44.544 K brez postranskih dobrot; požarni čuvaj na gradu je prejemal razen prostega stanovanja, kurjave in razsvetljave 39.240 K, torej skupaj vsaj 41.000 kron, dočim je dobival njegov predstojnik mag. svetnik v VII. č. r. le 39.144 K. In pomožni fizikatni sluga je prejemal 38.400 K, dočim je imel njegov šef, zdravstveni svetnik v VII. čin. razr. le 36.564 K.

Takih primerov bi lahko razprejal še dolgo vrsto. A naj zadoščajo navedeni!

Vse te absurdnosti so bile pač le posledica po državi prevzetega takozvanega alimentacijskega principa, obstoječega v tem, da se plačuje nameščenca — ne po njegovem službenem opravi, po njegovi odgovornosti, sposobnosti, predstojah, ali sploh po kvalifikaciji — nego po članih njegove rodbine: čim večja je rodbina, tem večja plača, četudi celo pri daleko manj važnem in manj vrednem delu.

Nevzdržljivost alimentacijskega principa se uvideva v vseh državah in povsod se kliče znova po načelu kvalifikacije dela. Po tem načelu naj bi se plačevalo javni in avtonomno nameščenstvo po činu in kakovosti, važnosti in odgovornosti dela. Dunajska mestna občina n. pr. se je že povrnila k načelu opravljenega dela; pravkar je namreč zvišala uradništvu temeljno plačo za 100%, aktivitetno doklado za 50% in draginjsko doklado za 120%. In tudi avstrijska državna uprava odpravi v kratkem pri honoriranju svojih nameščencev alimentacijsko načelo, ki ubija vsako veselje do višjih, dolgotrajnih, dragih ter s posebnim duševnim in fizičnim naporom zvezanih študij, mori vsako zadoščenje za storjeno delo ter uničuje vsakršno ambicijo.

Niti izdaleka ne prihaja višjim uradnikom na misel kratiti prejemke, ki so si jih nižji uslužbenci z izvršeno regulacijo že pridobili. Streme edinole po tem, da se odpravijo, kolikor je sploh še možno, kričeče anomalije in taki gorostasni razločki med prejemki višjih uradnikov in nižjih ter najnižjih nameščencev. To stremenje torej ni namerno proti nikomur, nego naj le odpravi krivico, ki je očitna celo slepcem.

To je naglašal opetovano tudi podpredsednik Osrednje zveze, prof. Reisner, ki so mu pritrjevali vsi tovariši ter mu ni oporekal niti nihče izmed nižjih uslužbencev.

Ljubljanski občinski svet je — morda prvi v Jugoslaviji — že izprevidel upravičenost principa uradniškega čina in službenega opravi. Ne da bi odpravil sedaj veljavni, po državi prevzeti alimentacijski princip in ne da bi nižjim nameščencem količkaj škodil ali jim odščipnil najmanjši znesek, je dovolil individualne osebne činovne doklade urad-

nikom višjih in najvišjih čin. razredov. Individualne doklade, pravim, ker celo pri teh se je oziral občinski svet na imovitost, neimovitost, postranske zasluge, večjo ali manjšo važnost referata, večjo ali manjšo zaposlenost itd.

S tem plemenitim činom občinskega sveta za višje uradnike se ni prizadela nižjim niti najmanjša krivica, saj še vedno ni odpravljen docela veliki razloček med prejemki, toda vsaj najbolj kričeče difference so onemogočene. Vsa uredba pa je veljavna le začasno dotlej, da se razmere ustalijo, da se prejemki uredijo definitivno ter da se sklene nova, moderna službena pragmatika. Nova uredba obč. sveta upošteva vsaj deloma važnost in odgovornost dela, kar bo morala storiti tudi država, ki je pri sodnikih že pričela!

Tako je razumeti sklep obč. sveta z dne 9. novembra, ki se glasi:

1. Občinski svet vzame v zmislu svojih tozadevnih sklepov odobruje na znanje, da je predsedstvo novo regulacije službenih prejemkov državnih uslužbencev avtomatično raztegnilo tudi na mestno uslužbenstvo, in sicer z veljavnostjo od 1. oktobra 1920 naprej, ter dovoljuje naknadno kreditni kredit letnih okroglo 1.800.000 K. 2. Da se ublaži velika krivica, katero vsebuje mehanska aplikacija vladne regulacije plač za višje in vodilne uradnike mestne občine, dovoljuje občinski svet, da se sme tem uslužbencem po načrtu in odločbi predsedstva občinskega sveta dovoliti z veljavnostjo od 1. oktobra 1920 osebno doklado v najvišji izmeri letnih 16.000 K in v najmanjši izmeri letnih 6000 K ter se tudi v to svrhu dovoli naknadno kredit letnih maksimalno 350.000 K. 3. Oba pod 1. in 3. dovoljena kredita se dovolita le za tekočo proračunsko dobo, t. j. do 30. junija 1921 v sorazmerni visokosti. 4. Vse prošnje pisarniškega in nižjega tehničnega osebja za povišanje dnevnic se odklonijo. 5. Dovoljuje se otvoritev bolniške blagajne za mestne uslužbenke s 1. januarjem 1921 počenši ter se v to svrhu dovoli za ostanek proračunske dobe, t. j. 30. junija 1921 prispevek K 50.000 iz mestnih sredstev.

Si že pridobil novega naročnika?

Vprašal sem jo, ali je brala v časnikih poziv, naj se zgledajo sorodniki tistih, ki so pokopani na ljubljanskem strelišču v 23 neznanih grobovih. Kaj so neki zagrešili, da jih je rakna avstrijska justica pomorila in pokopala huje kot žival? Ker ni znala odgovora, sem ji povedal: Mislili so, marsikdo je morda tudi rekel, da resnica in pravica morata zmagati. Tu pa se samo ščinja in hujska, a še nikomur se ni skrivil niti las! Zaključil sem: Svoboda imamo ampak svoboden je le tisti ki svobodo zasluži! — In tiha je bila. Morda bo razmišljevala, predno še govori...

Naši slovenski železničarji so se pred letom dni grenko pritoževali, ko so morali na Hrvaško in v Voivodino. Veliko število bi se jih še danes ravnotako grenko pritoževalo, ako bi morali — nazaj. In kar je glavno: železnice vendar bolje vozijo!

V Zagrebu kakor v Ljubljani sem spomladi 1919 slišal še veliko nemške

govornice. Spomladi 1920 nisem nikjer slišal tuje besede, videl sem pa — veliko prebarvanih grobarjev. Napredek je razveseliv vsaj za uho...

Pred letom dni je obiskal Ljubljano eden naših domačih gospodov, ki je došelien v centrali. Prišel je na to — drugače za človeka v njegovih letih še vsaj dvajset let nedosegljivo — odgovorno upravno mesto ali po slučaju ali po stranki, morda tudi po obeh, le žal, po praktični sposobnosti ne. Takšno je tudi delo. Takrat je tisti gospod izjavil, da še vsaj dvajset let naša država ne bo urejena. Prišel je spet pol leta pozneje in je pomirjevalno zatrjeval, da naša država še osemdeset let ne bo urejena. — Kar sem gospodu takrat povedati, mu sporežam sedaj: »Priatelji, ne bo urejena nikol!« ako jo bodo urejevali — praktičniki!

Pred kratkim enkrat je imela odlična gosna v zasedenem ozemlju redko srečo.

govoriti z italijanskim častnikom, ki vidi čez meje »Juliske Benečije«. Priznal ji je odkritosrčno: »Ko bodo Slovenci in Hrvati imeli pol toliko narodnega in državnega patriotizma kot ga imajo Srbi, in Srbi pol toliko kulture (po kateri definiciji?), ko se je dobi pri Slovencih in Hrvatih, se lahko ves svet postavi zoper vas!« — Pozabil je dostaviti: danes pa se upajo celo moji strahopetni rojaki sami! —

Vsi smo tako strašno trneli zaradi vojne. Zato je splošno mnenje, da mora danes država plačevati in odškodovati. Kdo pa naj odškoduje državo? — Spominjam se pri tem pravilice o dveh bratih, ki sta podedovala osla. Rabila sta ga oba danes eden, in tri drugi, nihče pa mu ni dal tisti, zanašujoč se na drugega. Zadeva je komična, postane pa grozovito tragična, če le zamenjamo brata s strankami živalco na z državo... Na noge li ne pomagajo nihče, le izžema trpinči to vsakdo... Kako dolgo še?...

Minister dr. Kukovec in uradniško vprašanje.

Na volilnem shodu za javne in zasebne nameščence v Mestnem domu je govoril tudi minister za socialno politiko dr. Vekoslav Kukovec. Izvajal je med drugim:

Kot odgovoren član vlade sem pred dvema mesecema imel priliko, se baviti intenzivno z uradniškim vprašanjem, ki je obležalo vpričo drugih nujnih vprašanj nerešeno in čisto zverženo. Takrat, gospodje, je grozila nevarnost, da postane uradniško vprašanje zaradi splošne uradniške bede socialno vprašanje prve vrste. Toda posrečilo se mi je v zvezi z ministrstvom financ vsaj začasno rešiti to vprašanje ter doseči uspehe, ki so vsaj za silo zadovoljili javne nameščence. Vestnemu in marljivemu sodelovanju slovenskih uradnikov v Beogradu in demokratijskih zastopnikov iz Slovenije je pripisovati, da se je v času trikrat štirindvajsetih ur vsaj deloma zacelila ta skeleča rana. V to svrhu se je pridobila pomoč z 1 milijardo kron.

Za prihodnost, gospodje, pa ni pričakovati hitrih ugodnih uspehov, ako se ne bo vztrajno delalo. Od vašega složenega delovanja je odvisno v prvi vrsti, da pride do definitivnega rešenja uradniškega vprašanja. Ponavljam: zato bo treba žilave vztrajnosti vaših organizacij in naših poslancev.

V naši državi ne sme nikdar zavladati birokratizem, kakoršen je bil v bivši Avstriji, kjer je bilo uradništvo posebna kasta zase, marveč si morate biti svesti, da je uradništvo tu radi naroda. Reda v naši državi, žal, še ni, zato je treba, da sodeluje pri vzpostavitvi reda v prvi vrsti uradništvo in javno nameščenstvo vobče.

Slovenski demokrati so v uradniškem vprašanju storili v Beogradu več, kakor se v splošnem sodi. Obžalovati je le, da njihov trud ni vselej rodil zasluženega sadu. A trudili so se vsi, in verjemite mi, da bi bila rešitev uradniškega vprašanja izpadla mnogo slabše, ako bi ne bili sodelovali Slovenci z vso vnemo. Vem da z marsičem v državi niste zadovoljni. Tudi jaz vas lahko zagotovim, da nisem z vsemi zadovoljen, nič z vsemi svojimi tovariši ne. Pri mnogih namreč še ni dovolj globoko vkoreninjen socialni čut. Toda demokrati iz Slovenije morajo vplivati nanje. Čim več demokratov iz naše ožje domovine pride v novo konstituanto, tem večji bo njihov vpliv na demokrate iz ostalih jugoslovanskih pokrajin. V zvezi pa moramo ostati z njimi, ker le močne skupine dosežajo uspehe, medtem ko je glas posameznika vox clamantis in deserto! Treba je delati za kulisami, v klubu, pripravljati reforme mesece in mesece, preden dospo zrele v plenum. Ne gre torej tako urno in lahko, kakor si predstavlja marsikdo, ki ne pozna političnega dela.

Z različnih strani se očita demokratom, da so verižniki, da so oni krivi slabih razmer, draginje itd. To je natolcevanje, gospodje! Ne sme se pa pozabiti, da smo se v Narodnem predstavništvu sešli iz vseh koncev in krajev naše kraljevine, da so interesi pokrajin zelo različni in da je težko razumeti n. pr. Slovincu razmere v Banatu ali Makedoncu razmere v Sloveniji. Dovolite mi vzgled! S svojimi uradniki sem izdelal po vestnih

študijah načrt za pobijanje draginje. Toda bil je od nasprotnih strank odklonjen, in naše delo, od katerega smo si obetali največ praktičnega uspeha, je ostalo začasno brez koristi. Taki primeri se nam dogajajo vsak čas. Zato je krivično očitati demokratom, da ne delajo. Z glavo skozi zid pač ni mogoče. Mi pa vztrajamo in upamo v boljšo bodočnost.

Včeraj, 18. novembra se je izvršil v Beogradu važen državni akt, ki smo ga podpisali s krvavečim srcem. S potrditvijo tega pakta izgubimo veliko število naših najboljših sorojakov. Potrdili smo ta pakt le v pričakovanju, da se s tem aktom vrnemo končno v normalne razmere, da ustvarimo dobro gospodarsko podlago, ki bo imela za vse državljane ugodne posledice, izboljša se promet, dvigne se vrednost naše valute in to je pričetek znižanja draginje. Upajmo, da smo prišli končno v novo, srečnejšo fazo našega državnega življenja, v katerem bodi meščanstvo ustvarjajoči element!

Zunanji minister g. dr. Trumbić je izjavil, da bi bili morda dobili Slovenci in Hrvati Reko, če bi bili pokazali, da smo zmožni državo upravljati. Pokazali pa smo, da smo slabi. Zato bo ena naših prvih nalog, da zberemo svoje moči, da jih strnemo v trdne vrste in da nastopamo edinstveno. Pri tem pa uradništvo ne sme misliti, da je kasta zase, marveč da je le del naroda, ki izvršuje zanj svoje naloge. Po svojem poklicu, duševnem obzorju, in ugledu spada uradništvo v meščanske vrste; mešati gospode uradnike med proletarijat je nesmiselna demagogija. Kdor govori drugače, govori vede ali nevede neresnico. Vedno je bilo slovensko uradništvo trezno, do skrajnosti rodoljubno in disciplinirano. Zato je odveč, ako opozarjam, da postaja sredstvo stavk od dne do dne — manj učinkovito. Misliti bo treba, kako pridete na drug način do zaželenih ciljev.

Pred očmi je treba imeti tudi dejstvo, da je naša država agrarna država in da bo tudi konstituanta agrarna po večini. To dejstvo javnim nameščencem ne bo ugodno! Iz tega vzroka je nujno potrebno, da bo imelo uradništvo v konstituenti take zastopnike, ki bodo imeli za seboj velike stranke, kakršna bo brezdvomno JDS. Že sedaj je imela okoli 100 članov in vsaj toliko jih bo imela tudi v bodoče. Tam bodo uradniki za svoje težnje našli zadostno in močno oporo. Konstituanta se bo seveda v prvi vrsti bavila z vprašanjem ustave. Bati se je, da bo uradniško vprašanje potisnjeno v ozadje, če ne bodo znali zastopniki uradništva vzbuditi zanimanje za to vprašanje. Ustavotvorni skupščini Jugoslavije bo prva naloga, ustvariti moderno ustavo, ki končno prelje državo SHS v močno enotno Jugoslavijo. Storit pa bo vse, da se reši uradniško vprašanje paralelno z ustavnim vprašanjem.

V svojem ministrstvu sem ustvaril poseben oddelek ter oprostil uradništvo vsakega drugega dela z izrečnim naročilom, da se ima baviti izključno le z vprašanji, ki se tičejo jugoslovanskega uradništva. Upam, da se bo tudi vaša Osrednja zveza posluževala tega oddelka v socialnem ministrstvu, ter da v složenem sodelovanju dosežemo čim preje uresničenje moderne službene pragmatike.

Zavedno uradništvo ve dobro, da so njegovi interesi najbolje čuvani v JDS

To je JDS dokazala že s svojim dosežanim delom; z izvolitvijo kandidata gosp. prof. Jos. Rejsnerja pridobi naša stranka strokovnjaka v uradniških vprašanjih. Smernice, ki jih nam bo podajal profesor Rejsner preko Osrednje zveze, nam bodo merodajne. Zato, gospodje, volite ga!

B. R. Krško:

Koga bom volil?

V številki 43 »N. G.« razmotriva g. Pregar razmerje strank, za katere se naj mi uradniki odločimo. Strinjam se v celoti z dopisom, toda ker je članek namenjen bolj uradnikom za Ljubljano, hočem za uradnike na deželi dodati še par vrstic.

Poleg strank JDS, JSDS, SLS in NS S pride na deželi še v poštev SKS. Gosp. Pregar je mnenja, da moramo nazaj gledati, da vemo potem naprej stopati. To se pravi da po zaslugah, ki so si različne stranke pridobile za naš uradnike, bomo uradniki oddali tem strankam naše glasove.

Kaj pa je storila SKS, do danes za uradnike? Nič. Res je, da ni imela še moči pokazati, ker ni bila še na nobenem vodilnem mestu. Pa kaj se nam obeta? Bore malo.

Spominjam se na različne shode, ki jih je imela SKS, v brežiškem okraju. Kako sta rolnela Urek in Mrmolja proti uradništvu! Preveč je uradništva, prevelike so plače uradnikov, to so bili vodilni motivi v vseh govorih voditeljev SKS, in sodniki smo omagovali pod delom in stradali v tistih časih.

Prepričan sem, da g. Urek in Mrmolja sama najbolj vesta, kaj je država brez uradništva. Pa kaj zato? To vleče pri ljudstvu.

In danes, ko so nam zvišali plače. — »Kdo je kriv draginje? Zopet uradnik, ker dobiva take plače,« to moram vsak dan slišati iz ust pristašev S. K. S.

Prevelik je srd kmetov do uradništva in učiteljstva, kakor pa da bi morali upati da bomo imeli zaslonbo v S. K. S.

Nihče mi naj ne reče, da je v S. K. S. tudi zastopano uradništvo. Živinozdravnikov, uradnih zdravnikov i. dr. ne smatram za uradnike, ker »uradnik« ki poleg uradniške službe zasluži še enkrat toliko s privatno prakso, ni uradnik in ne bo nikoli zastopal naših interesov.

Zato je naša dolžnost, da strnemo vse naše glasove za listo dr. Žerjav in dr. Kukovec da dobimo vsaj dva resnična zastopnika naših interesov!

LEVIN (Ljubljana):

Ljubeznivosti.

Slovenci smo skromen in pasie ponižen narod. Kakor kužek zadovolino male z repom in veselo skače, če ga je njegov gospodar prijazno pogledal, čeprav ga je malo poprej obdelaval s korobačem. Zgodovinski in srečni smo, ako nas oni, ki so nas zmirom sovražili in sovražili pogledajo bolj vneto, bolj krotko, bolj ljubeznivo... Zdi se človeku, kakor bi vsrkali z materinim mlekom tudi nekaj robskega, nekaj hlapčevskega. Skoraj ne moremo verjeti, da smo tudi mi ustvarjeni po božji podobi in da imamo pred Bogom in pred državo iste pravice, kakoršne uživajo drugi.

Temu sramotnomu čustvu le pripisovati delstvo, da je Slovenec v svoji prostodušnosti in prirojeni dobročutnosti nagnjen zmerom bolj k dobremu nego zlemu. Žal, da to naša »čednost« preradi in zločesto zlorablja premeteniji naši hlinjeni prijatelji, ki v istini niso drugo, nego naši najhujši sovražniki.

Ali smo pa samo Slovenci takšni? — Če študiram naše brate Hrvate in prečanske Srbe, reči moram, da smo si v tem enaki in edini. Vsaj v tem tvorimo neoporečno edinstveno državo! Istega ne moremo pa reči o Srbijancih, ki so se že davno tega rešili izpod robskega iga pod katerim smo mi do še nedavno ležali. Temu še tudi pripisovati njih narodno samozavest, ki je v tolikem nasprotju z našo mentaliteto in katera — slabo razumevana — izziva toliko nesoglasja in nezadovoljnosti v naši mladi državi.

Kdo še torej kriv naših zadnjih neuspehov? Mi in Hrvati in Srbi, ker združili smo se sicer v eno državo, toda nismo se še duševno zedinili, ne poznamo se še temeljito in v tem nepoznavanju sami sebe krivo sodimo in needini. žaniamo — neuspehe. Ne »ljubeznive« besede, marveč dejanja in popolno medsebojno razumevanje in složno delovanje nas morejo obvarovati prihodnjih — blamaž in polomov.

Za koroško katastrofo ie zadnje dni prišla še jadranska. Lahki so iz narave hinavci, toda »ljubeznivi« hinavci. Dočim se ljubko šalijo in prijazno hlinijo, skrivajo v žepu svoj „stiletto“, s katerim zamahnejo iz zasede neglede na mogoče žrtve. Prav ljubeznivo so sprejeli v S. Margheriti naše delegate in prav velikodušno so Lahki po dveh letih našega državnega obstoja »pripoznali« našo državo. Lahko smo torej ponosni, da nas pripoznavajo potomci (čenprav harlekinski) ponosnih in vsemogočnih Rimljanov, taki potomci, ki so pred dvema letoma izvojevali največjo bitko, odkar svet stoji, t. i. bitko pri Vittorio Veneto proti bežečemu sovražniku in prihajajočim prijateljem! Koga bi pač ne »pale« »ljubeznive« besede starega lisiaka Giolitti-ja, hrabrega Bonomiia in sladkega conte Sforze? Naš divni diplomat Vesnić, pretkan Trumbić in najboljši demokratični finančnik Stojanović so kar zevali pred toliko ljubeznivostjo naših italijanskih prijateljev. Sklenilo se ie, da se Italijanom, ki ostanejo na jugoslovanskem ozemlju prizna pravica odirati glade italijanskega podaništva, ne da bi bili obvezani, da odidejo od nas. Torej Italijani bodo uživali posebne predpraviče celo pred našimi ljudmi: prišli bodo časi, ko bo laški privandranec postal škrosanten. Gorje, če bi se mu skrivil las! Tedaj bo Europa zopet v ognju. Smeli bodo naši Italijani uporabljati svobodno svoj jezik in izvrševati svoje verske dolžnosti v laškem jeziku. Z drugimi besedami, ni izključeno, da se ponovj sčasoma pravlica o ježu in usmiljeni leci ter da nastanejo časi, ko bo Slovenec ljubeznivemu zmagovalcu izza Vittorio Veneto morda samo pokorni — ščavo. — Tudi veljavnost diplom, ki so se pridobile v Italiji, bo naša blažena država pripoznala in ne manikalo bo pri naših teh kulturosocev več nego 2000 letne »avite culture«. Srečne se moramo torej šteti, da smo doživeli čase tolike italijanske velikodušnosti in odkrite »ljubeznivosti«!

A tudi pri nas v Jugoslaviji doživljamo prav ljubeznive čase. Zadnji teden smo brali križem kražem po naših listih,

kako se nekateri naši ministri in predstavniki kar cedé »ljubeznivosti« nasproti državnim uslužbencem. Namesto tolike ljubeznivosti do javnega uradništva bi mi želeli mnogo več prave ljubezni do uradništva, ki naj bi obstojala v tem, da se mu zagotovita človeka vredna eksistenca in poštenu prežitek. Ta ljubeznivost mero-dajnih krogov nam utria misel, da nekaj vendar ni v redu v tej naši »enakopravni« državi v pogledu javnega uslužbenstva kajti če bi bilo uradništvo res deležno enakih pravic, bi ne bilo treba kazati tolike ljubeznivosti do onih, ki so na pravi-cah prikrajšani.

„Konstituenta“ že stori ta svoje! — govore optimisti in veliko ie ljubeznivih besed sladkih vab in širenskih glasov, ki vabijo sedaj ob volitvah javnega nameščenca na svojo stran. Uradništvo ie na razpotju. Komu naj odda svojo kroglico? — Vsekakor ne oni listi, čije kandidati obe-čajo dosti »ljubeznivosti«, temveč le oni ki se zavežejo, da bodo tudi delansko de-lali, da se uradnikom podelijo neomelene in z zakonom zajamčene pravice!

Iz strukovnih organizacija JN.

Skupština u Bjelovaru.

Na poticaj upravnog činovništva održali su dne 17. listopada ove godine konceptualni upravni i finacijski činovnici te profesori skupštinu u gradu Bjelovaru, gdje su zaključili, da se obrate predstavkama na nadležne faktore radi izjednačenja u berivima sa sudskim konceptualnim činovnicima (sucima).

Uredbom od 30. oktobra 1920 o dodacima na skupoću državnih službenika stvorena je u čl. 11 razlika u berivima između upravnih i sudskih činovnika iste kvalifikacije na štetu upravnih činovnika, čime je nanešena upravnom konceptualnom činovništvu velika nepravda.

Upravno konceptualno činovništvo ne vidi nikakvog opravdanog razloga, da bude zapostavljeno u berivima za sudskim činovništvom iste kvalifikacije.

Takvo zapostavljanje upravnog činovništva moglo bi se opravdati samo manjom kvalifikacijom, lakšom službom, manjom potrebom, većim dohotkom.

Ni jedan od ovih razloga ne postoji. Upravno konceptualno činovništvo posjeduje i mora posjedovati istu kvalifikaciju, kao i sudsko konceptualno činovništvo (suci).

Još manje postoji drugi razlog »lakše službe«, jer je notorno, da je služba upravnog konceptualnog činovnika teža od službe sudskog činovnika. Tko pozna poslove u upravnoj službi, ne može opravdano ustvrditi, da imade danas upravni konceptualni činovnik manje posla nego sudski jer je poznato, da se posao u upravnoj službi od dana u dan umnožava, a broj činovnika se ne pomnožava, već se naprotiv smanjuje.

Dostaje u tom pogledu upozoriti na činjenicu, da goruća socijalna i gospodarska pitanja stavljaju danas na državu a po tome naročito u konceptualno upravno činovništvo velike i sasvim nove zadatke.

Ako uz to spomenemo poznato činjenicu, da teški položaj upravnog činovnika naša javnost ne shvaća, a predpostavljene oblasti ga ne prosudjuju po njegovom radu, već najvećim dijelom po kojekakovima drugim obzirima, tako da često postaje žrtvom raznih nesavjesnih političara, onda ie jasno, da ie položaj upravnog činovnika mnogo teži, nego položaj suca, koji može sve te uzbukane valove narodnog života postrance mirno motriti bez pogibelji za svoj život i eksistenciju.

Napokon ne stoji ni onaj razlog, da upravno konceptualno činovništvo posjeduje veći dohodak

od sudaca, jer upravno konceptualno činovništvo može imati izvanredni dohodak samo u putnim pristojbama, a ti dohodci nijesu nikako veći od dohodaka sudaca, već su naprotiv manji, jer ie opće poznato, da imade sudac kod kotarskog suda veći broj vanjskih uredovanja nego upravni činovnik kod kotarske oblasti, do kod viših oblasti imadu i upravni konceptualni činovnik i sudac vrlo malo vanjskih uredovanja.

Ako dakle nema razlike između upravnog konceptualnog činovništva i sudaca ni po kvalifikaciji, ni po težini službe ni po potrebi ni po izvanrednom dohotku, onda ne smije biti razlike ni u redovitim berivima, a po što ie sama državna vlast priznala, da ie za pokriće potreba sudaca potreban površ općenitih redovitih beriva još posebni redoviti mjesečni dodatak do 450 odnosno od 150 dinara, onda ie i za pokriće potreba upravnog konceptualnog činovništva potreban taj dodatak, jer bi se u protivnom slučaju moglo zaključivati, da ie upravnom konceptualnom činovništvu dozvoljeno namaknuti si taj manjak nepoštenim načinom, što za cijelo nije bila namjera državne vlasti.

U interesu dakle pravice, državne službe i potrebnog ugleda mole upravni konceptualni činovnici, da se upravno konceptualno činovništvo izjednači u berivima sa sudskim konceptualnim činovništvom.

Skupština u Gospiću.

Javni namještenici kotara Gospić zaključili su na svojoj skupštini od 10. i 21. oktobra upravit na sve političke stranke ove svoje zah-tjeve:

Zahtijevamo potpuno izjednačenje beriva u cijeloj državi za sve državne namještenike jednakih kvalifikacija, kako u civilnoj, tako i vojnoj službi.

U krajevima osobito teškim za život zbog skupoće ili opasne službe mogu se podijeliti posebni doplati za službu u tim krajevima, ali temeljna beriva moraju biti svuda jednaka.

Prema takvom uredjenju beriva aktivnih namještenika ima se provesti izjednačenje beriva i svih dosadašnjih umirovljenih, njihovih udovca i siročadi.

Najoštrije prosjeduemo protiv toga, da državni namještenici u jednom dijelu države imaju daleko veću platu, nego njihovi drugovi na drugom kraju države, a pogotovo osudjuemo tu nepravdu, da u jednom te istom kraju pojedini staleži, kao što su sada oficirski, te činovnici sudbeni, agrarni i carinski, uživaju posebna beriva, dapače i sa višim kvalifikacijama i većim brojem godina službe.

Taj zakon o jednakom uredjenju beriva svihkolikih državnih namještenika i njihovih udova i sirota, te umirovljenika ima konstituenta uzeti što prije u raspravu i riješiti ga sa najvećim pospješanjem, pošto sadanje nepravedno i neuredjeno stanje podriva temelje države i vodi do takih posljedica, za koje mi ne možemo primiti na se odgovornosti.

Ovo ie jedan od glavnih uzroka korupcije, koja ie gdje gdje nastala u redovima državnih namještenika koju osudjuemo.

Državni činovnici obećaju i časnom riječi se obvezuju, da će protiv korupcije, nerada i bez-savjesnosti i samj najodlučenije stupiti u borbu, čim konstituenta pitanje državnih namještenika pravedno i temeljito riješi. U protivnom slučaju ono će se upustiti u borbu za svoja prava ne prezajući ni od onog posljednjeg i najočajnijeg, a to ie štralk.

Tražimo da se činovnicima dade pasivno pravo glasa kao i ostalim građanima s tim, da u slučaju izbora dobivaju dopust za sve vrijeme skupštinske periode i da svi ostanu u uživanju beriva sa obzirom na uzdržavanje porodica i na

vrijeme parlamentarnog mirovanja, kad se dnevnice ne dižu. Ovaj dopust vrijedi samo za jednu skupštinsku periodu.

Za slučaj, da konstituenta kod stvaranja ustava ne da činovnicima pasivno pravo glasa, činovnici se potpuno povlače iz iredova onih političkih stranaka, koje se punim brojem ne zauzmu za njihova prava i potražice drugi način borbe za postignuće ovih građanskih prava mimo sadanjih stranaka i eventualno protiv njih.

Skupština u Našicama.

Dne 10. oktobra t. g. održana je izvanredna glavna skupština povodom objavljene nove uredbe o činovničkim dodatcima na skupoću.

Nakon što je učestvovalo više govornika prihvaćena je jednoglasno slijedeća rezolucija.

Traži se uredjenje plaća jednako za cijelu državu, a ne, da se neprestano daju razni dodatci. Kada su se mogle plaće učitelja urediti, mogle su se urediti i plaće ostalih činovnika.

Nezavidljajući ni malo sudcima veće doplatke, protestiramo protiv toga, da se upravni činovnici, koji imaju istu kvalifikaciju kao i sudci zapostavljaju ovima.

Odbijamo sa indignacijom takovo tumačenje ove razlike, da sudci moraju biti neodvisni.

Odlučno zahtijevamo, da se uredi činovnička pragmatika, da se ne imenuju činovnici bez kvalifikacije.

Skupština u Varaždinu.

Prema zaključku skupštine javnih namještenika održane 10. oktobra podnese se Savezu j. n. slijedeća rezolucija.

Kotarska skupina SJN za grad i kotar Varaždin traži, da Savez svom energijom poradi:

Da se izjednače beriva sviju jednako kvalifikovanih javnih namještenika u cijeloj državi SHS i prestane partijsko favoriziranje pojedinaca bilo po teritoriju bilo po struci.

Da kod riješavanja svih staliških odnošaja i pitanja budu zastupani delegati Saveza.

Da država ima da osigura j. n. živčnom, odjevnom robom i obućom, jer sve dosadašnje mjere za suzbijanje skupoće ostale su jalovim pokusom.

Poraditi na suzbijanju korupcije, štreberstva i protekcije i izvan stališa j. n.

Da se javnim namještenicima osiguraju zdravi stanovi, te dasadanja stanbena nevolja i potpun stanbeni kaos koji je premještanjem j. n. i imim razlozima nastao riješi i materijalna ruina pojedinaca odvrne.

Da se j. n. dade 50% popust na željeznici i imim državnim vozilima.

Da se gradskim i općinskim činovnicima, koji vrše u prenesenom djelokrugu sve dužnosti državnih činovnika, a općine im kraj slabih ekonomskih prilika i dohodaka nisu kadre materijalno barem jednako državnim činovnicima obezbediti, osigura razlika beriva iz državnih sredstava.

Za uedinjeno državo.

Naisrčnija želja in naiviji ideal vseh poštenih in resničnih Jugoslovancov je bila že od nekdaj samostojna jugoslovanska država in uedinjenje vseh Jugoslovancov v to državo. Zda, ko se je ta naša želja vsaj deloma uresničila na delu premnogih domači izdajalski elementi z vsemi dopustnimi in nedopustnimi sredstvi na to da bi se naša mlada država zopet razkosala oslabila in postala plen sosednjih narodnih sovražnikov. Ako bi se jim posrečilo to razdiralno zločinsko delo, bi bili najhujše udarjeni mi Slovenci, ki smo najmanjše pleme v državi in je naša domovina na najbolj ogroženih točkah države: postali bi zopet sužnji Nemcev in Lahov in v nekaj stoletjih bi mo-

rali izveniti z zemeliskega površja — kot narod!

Uedinili smo se v jugoslovansko državo v katero edino spadamo in s katere pomočjo moramo osvoboditi še druge zaslužniene slovenske brate in sestre. — Zato je popolnoma prav in skrajni čas, da hoče sedaj ministristvo, kakor čitamo v nekaterih listih, vse take izdajalske elemente ki hujskajo in delujejo proti edinstveni državi, zerabiti z močno roko in jim na odločen način za vselej zamašiti zločinska usta. Država Jugoslavija mora obstati in se utrditi na zunan in znotraj: o kakem razkosavanju ne sme biti več govora!

Tudi mi državni uslužbenci zahtevamo, da vlada čuva s strogo in močno roko nad nedotakljivostjo uedinjene države: toda pri tem ne sme zlorabiti svoje moči v to da bi se kaka stranka proglasila za državo in da bi se hotelo streliati s tovariši na nasprotnike te stranke. Nezadovoljnost poštenih državljanov se mora odstraniti s poštenimi sredstvi in država se mora postaviti na trden temelj pravične službene pragmatike za vse državne uslužbenice.

F. R.

Naša oblačilnica.

Za obleko tarnajo javni nameščenci češ, navzlic povišanim draginjskim dokladam je le malokomu mogoče izdati na enkrat 2—3000 kron za potrebno oblačilo. Res, dohodki državnih nameščencev so tako skopo odmerjeni, da pri sedanjih še vedno naraščajoči draginji poštenemu uradniku ne ostaja toliko, da bi si mogel omisliti odejo, kajti moral bi zanje vtekiniti ves svoj mesečni dohodek. Želodec pa zahteva svoje in zato hodijo inteligentni javni nameščenci v ozuljenih in zakrpanih oblekah, dočim jugoslovanski privilegirani verižniki in druga neuka svojat zakriva svoje dragocene osebe v fina sukna in najmodernejše kroje. Habeant sua fata... vsi ne moremo verižiti in tudi država bi morala sčasoma uvideti, da taka pot ne vodi v... svobodo, pač pa v prepad.

Vpoštevajoč sramotno stanje svojih članov, javnih nameščencev in vpokojencev, je nastojala „Samopomoč“, da jim ponudi priliko, nakupiti si vsaj najpotrebnejšega sukna za obleke za se in svoje družine po najugodnejši ceni in pod ugodnimi odplačevalnimi pogoji. V sporazumu s poverjeništvom za pravosodje je nakupila „Samopomoč“ 13.000 m dobrega suknenega brnskega blaga, da ga odda po najnižji mogoči ceni brez vsakega dobička. Pri tem je dovolila, da se nakupi odplačajo v šestih mesečnih obrokih. Blaga smo dobavili toliko, da bi lahko vsak član ljubljanske in drugih „Samopomoči“ omislil vsaj po eno obleko. Z začetno akcijo je ljubljanska „Samopomoč“ vzela nase veliko nalogo in velik rizik, računajoč na stanovsko zavednost vseh včlanjencev pri „Samopomoči“.

Z žalostjo pa moramo povedati, da naša tako dobro mišljena akcija ni našla onega odziva, ki smo ga z gotovostjo pričakovali. Dosedaj so naročile izdatnejše množine blaga „Samopomoči“ v Novem mestu, Kranju, Mariboru, Koziem, Kostanjevici, Krškem in v Žužemberku.

Pri vsej dobromišljeni akciji so pokazali svojo svetovno znano zaspanost člani ljubljanske „Samopomoči“. Dose-

daj se ni odprodala niti ena tretjina nabavljenega blaga. Vabimo zato vse članke toliko naše zadruge v Ljubljani, kakor tudi včlanjence „Samopomoči“ na deželi, da nam naklonijo daljnje naročbe vsaj do konca decembra t. l. Opozorjamo, da so tudi vpokojenci deležni plačevanja na obroke. Ako ne bo boljšega odmeva in večjega zanimanja, bo zadruza prisiljena po gornjem roku odprodati nabavljeno blago na debelo in ustaviti nadaljnjo prodajo svojim članom po navedenih najnižjih cenah in pogojih.

Vestnik.

„Naš Glas.“ G. K. Zorko, uradni sluga, je dal napisati v „Novi Pravdi“ tele besede: „Ce bi imel biti „Naš Glas“ strankarski in bi imel urednik pravico popravljati dopise nižjih uslužbencev, kakor je njemu ljubo, je bolje, da sploh več ne izhaja.“ — Na to odgovorjam: „N. Glas“ je nadstrankarski ter priobčuje nepristransko najrazličnejša mnenja v vprašanjih, ki se tičejo interesov javnih nameščencev. Že v 1. številu v programu našega tednika, je bilo povedano, da se hoče „Naš Glas“ baviti tudi s politiko, v kolikor je v zvezi z vprašanjem javnih nameščencev. Tega programa se držimo. Vsak urednik vsakega lista ima pravico dopise formalno popravljati, sprejemati ali odklanjati. Slovničnih kozlov, stilističnih konfuzij, osebnih napadov, sirovosti ali stvarnih zmot ne sme trpeti noben urednik. Zato jih ne trpim niti jaz. G. Zorko mi mora priznati, da sem prinesel vsako notico, ki mi jo je izročil, ne da bi ji premenil smisel, vedno pa sem jo slovnično, stilistično ali lozično poboljšal. Odklonil sem le eno njegovo notico, ki je bila v preveč osornem tonu in v neizbranih izrazih naperjena proti neki organizaciji nižjih uslužbencev. Ko mi je g. Zorko prinesel v isti zadevi novo notico, sem jo priobčil brez ugovora. Da bi v „N. Glasu“ napadala organizacija organizacijo, ne bom trpel niti vbodoče. „Naš Glas“ utrjuje solidarnost, pospešuj slovo in gradi enodušnost! V vprašanjih, v katerih lahko vlada tudi med nami svoboda, pa se izražajmo vedno kulturno! To je in ostane moje stališče. Če je Osrednja zveza družega mnenja, lahko prevzame uredništvo makar gospod Zorko.

Urednik.

Inteligenca in nižji drž. uslužbenci?

Pišejo nam: Sem nižji državni uslužbenec; imam le par šol srednje šole, a kolikor mogoče zasledujem po našem časopisu vse, kar se tiče javnih nameščencev. Rad čitam, še več razmišljam ter sem srečen, kadarkoli se mi ponuja prilika debatirati z višjim izobražencem. Tako popolnujem svojo omiko in oliko. Lahko potrdim, da pri slovenskih uradnikih, tudi pri najvišjih, vedno lena beseda lepo mesto najde. Vobče lahko rečem, da vlada med jav. nameščenci prava demokratičnost. Zato me je zadelo nemilo, ko sem bral v „Novi Pravdi“ članek, ki ga je podpisal Karel Zorko, uradni sluga, torej moj ožji tovariš. G. Zorko razločuje med inteligenco in med nižjimi drž. nameščenci. Inteligenca so g. Zorku torej uradniki! Nižji drž. nameščenci pa — neinteligenca, „profanum vulgus“, ki se ga je — menda že pesnik Horac — izogibal in ga je naravnost sovražil. G. Zorko je predsednik nižjih javnih nameščencev, zato se mi zdi čudno, da nas proglašja vse za neinteli-

gentne. Menda se je zgodila njegovemu pisarju nesreča, da se je zapisal. Kolkor jaz vem, je inteligenca nekaj prirojenega, izobrazba pa nekaj pridobljenega. So inteligentni, a neizobraženi ali malo izobraženi sluge, pa tudi zelo izobraženi, a neinteligentni ali vsaj prav bomo inteligentni uradniki. Tega menda g. Zorko ne ve, zato ga je hudo polomil. Da torej ne bodo uradniki sodili vseh nižjih javnih nameščencev po g. Zorku, naj to konstatujem! Druga pa je, da moram zavrniti sploh Zorkovo razločevanje med nižjimi in višjimi javnimi nameščenci v skupnih stanovskih zadevah. G. Zorko, žal, ne pospešuje kolegialnosti s takim razločevanjem in opozarja javnost, da je v naši solidarnosti začelo nokati. Priznati pa mora, da „nižji“ brez „višjih“ ne bi dosegli ničesar, a da bi „višji“ zase brez „nižjih“ dosegli bržčas več. Če se ločimo, vem, da jih pojde za g. Z. presneto malo. Zakaj „višji“ bodo „najvišjih“ morda vendarle valivali bolj, kakor — „neinteligence...“ Zato bi šla večina nižjih bržčas še nadalje raje z „inteligenco“. G. prof. Reisner je vedno delal in govoril za vse in ni nikoli naglašal razločkov. Zaradi doklad sem ga na sejah sam slišal govoriti: „Prav je, da so dobili najnižji 120%. Začasno ostani tako! V bodoče pa stremimo, da se krivica višjim razredom popravi, da se jim da več kot imajo sedaj, ne da bi se s tem količkaj oškodovalo nižje!“ — Tako je razumel besede g. Reisnerja vsak inteligent. Da je z neinteligenco nemogoče govoriti in delati, pa je baš g. Zorku hudo drastično povedal g. Vojska. Takrat je g. Zorko — inteligentno molčal. Moje mnenje je torej: če česa ne razumeš, vprašaj dvakrat, trikrat med štirimi stenami! V javnosti pa nikar ne razkazovati neumevanja, ker to le škoduje — skupni stvari.

Intelligenten sluga.

Cestariji. »Naš Glas« je v št. 44 poročal, da so draginjske doklade železničarjem s 1. t. m. popolnoma urejene. Državni cestariji si usojamo vračati našo centralno društvo nižjih državnih uslužbencev, pri katerem smo kot člani organizirani, ali bomo mi kot državni cestariji tudi prejemali te doklade? Tudi mi se čutimo namreč za prometno osobie, ker prve so ceste po katerih se blago dovažajo do železnic in mora iti najprvo promet po cestah. Tudi ceste so velike važnosti in državni cestariji so odgovorni za promet in policijski red. Nadalje si usojamo vračati našo centralno organizacijo, ali že skoraj pride čas naše definitivnosti? — Potem bomo rešeni vseh vprašanih! Nadalje vprašamo tudi našo organizacijo, po kakšni določbi smo preleteli sedanje draginjske doklade. Sedaj se ne spoznamo nič in nikakor nam ne gredo računi vkup.

Sodna uprava ima za poduradnike in sodne sluge gluha ušesa. Vse prošnje, pritožbe in resolucije ne zaležejo nič. Ne dobimo ne službene obleke in ne denarnega nadomestka in to že več let sem. — Zakaj je bilo mogoče izplačati denarni nadomestek pri drugih upravnih panogah? Že dve leti pošiljamo mero za obleko in sporočilo se nam je že tudi višino kolkovne pristoibine za pobotnico o sprejemu obleke, a te pa še ni in ni. Ali nas ima sodna uprava res za norca? Kje tiči krivda kje je vzrok da se nam krati to kar nam ne še veljajočih predpisih pristoja? — In ravnotako se nam godi glede hran-

ščin in trošnin. Ali je to tako razmerje, da ima izvršilni organ še vedno le 50 v od kilometra pa še ne. Če je pot krajša od 10 km. med tem, ko ima uradnik, če le zapusti službeni kraj — neglede na oddaljenost — 10 K od km? Prav je da se je uradništvu zvišalo kilometražo in dnevnice, a tudi mi smo ljudje, ki ne živimo od zraka. Za eno ali dve uradni opravili prihojeno daljavo 50 km dobimo 22.50 K. med tem ko dobi uradnik za isto pot 500 K!! (To ni mogoče! Dopisnik se gotovo moti! Op. ured.) Na hranščini in prečnini dobimo še 10—20 K. uradnik 70—120 K. In s tem se nam ne godi krivica ko moramo okrašt svojo rodino že tako nizkih prejemkov da se moremo na službenih potih s čem preživljati? — Upravičeni smo tedaj domnevati, da se nas smatra ljudi manj vredne vrste, za katere merodajni krogi nimajo srca. Na mestu bi bilo, da nam sodna uprava jasno in odkrito pove hoče li storjeno krivico popraviti, nam že davno pristojajočo službeno obleko izdati ozir. izplačati denarni nadomestek in zvišati sramotno nizke potne pristoibine, ali naj na pove, kje tiči zapreka da se vemo v bodoče ravnati in iskati pomoči. — k —

Uradne ure. Pišejo nam z dežele: Višje deželno sodišče je določilo da naj bodo uradne ure pri sodiščih na deželi od 8. do 12. in od 13. do 16. ure. v Ljubljani pa od 8. do 14. ure. Ne moremo si misliti, zakaj bi morali na deželi eno uro več na dan delati. Sicer bi tako raiši ves dan ostali v pisarni, ko bi bila udobno razporeta, kot doma zmrzovali v nezakurjeni sobi. Ko bi le imeli toliko prostega časa, da bi si pri dnevu lahko obleko zakrpal, drv nasekali itd. zakaj da bi si sobo doma zakurili in svečavo kučili, ali celo krojača in sekača natele, tega vendar pri sedanjih prejemkih in sedanjih dragotin ne moremo misliti. Z bogom torej solnce! Kake tri mesece se ne vidimo več ker opoldanska ura pač ne bo zadostovala, da bi se k tebi ozrl, če hočem še katerikrat družino videti, ker jutraj bom še v mraku odhajal zvečer se pa že ponoči domov vračal.

Uradi Pliberk-Prevalje. Od vseh uradov plebiscitnega ozemlja nam je ostala samo od Pliberka dobra polovica še onih občin, ki so bile že a priori določene Jugoslaviji. Zato se je uradno poslovanje tega okraja obdržalo, spremenil se je le kraj, ker pripade Pliberk Avstriji. Izbralo se je Prevalje, prijazen industrijski kraj in privzelo se je tudi nekaj občin iz Slovenjgradca. Ker so pa uradi pustili pohištvo v Pliberku je treba prevaljske pisarne na novo urediti. Svoj čas je veljala taka uredba 2—300 kron. dandanes velja vse pohištvo davčnega urada za štiri osebe 35—40.000 kron in zvedenci trde, da svota niti ni previsoka. — Stroški potovanja, selitve in nastanitve so ogromni in radovedno se vprašujemo, ali je zaslužila država za deželo tolikih žrtev za hvaležnost, ki nam jo je izkazala. — Spoznanje pri razočaranjih pa že prihaja.

Društvo državnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani naznanja tovarišem članom, da so se s sklepom izrednega občnega zbora povišali mesečni prispevki od 1. avgusta 1920 dalje na mesečno 3 K. Tovariši, ki so s članarino v zastanku, se naprošajo, da radi računskega zaključka poravnajo do konca tega leta svoje zastanke. — Odbor.

Činovniška pragmatika. 24. listopada održana je u Beogradu skupština saveza državnih činovnika i službenika za Srbiju, na kojoj je referirao g. Petrović, načelnik ministarstva za socijalnu politiku, o osnovi pragmatike prihvaćenoj po većini komisije, koja je svojedobno određena od ministarskog saveta za izrađivanje pragmatike. Tom prigodom podvrgao je g. Petrović kritici osnovu manjine komisije, što ju je izradio član vladine kontrole g. Popović. Iz njegovoga se razlaganja razabire, da se Popovićeve osnova bazira u glavnome na srbijanskoj činovničkoj pragmatiki, a zabacuje činovne razrede, kvalificiranje činovnika i dopušta mirovine za udove i siročad samo do onog iznosa, do kojeg je uplaćen postotak u mirovinski fond. Prigodom debate podijelila su se mišljenja o temeljnim principima buduće pragmatike. Srbijanci su bili za Popovićeve načela, a „prečani“, koji borave u Beogradu u službenom svojstvu, izjavili su se za Petrovićeve preporuke. Konačno je izabran odbor, koji bi imao obje pragmatike proučiti te sastaviti novu osnovu.

Sestanek jugoslovanskih sodnikov. Ljubljanski dnevniki so prinesli te dni brzojavno poročilo LDU iz Beograda, da so je dne 7. novembra 1920 vršila v Beogradu skupščina jugoslovanskih sodnikov. Ta vest ne odgovarja resnici. Sestanek delegatov se je pač nameraval za dan 7. novembra 1920, toda zaradi ovir, nastalih v Beogradu in na željo srbskih, hrvatskih in bosanskih tovarišev se je moral sestanek prav v zadnjih dneh začasno odgoditi. Kakor se da sedaj domnevati, se bo vršil najbrže tekom meseca decembra 1920.

Tiskovni sklad. G. Frido Lenárd, preglednik finčne straže v Osilnici pri Kočevju, je nabral med svojimi znanci za naš tiskovni sklad lepo svoto 278 K in nam jo poslal pišoč: „Kamen na kamenu palača, zrno do zrna pogača“, pa bi „Naš Glas“ postal dnevnik. Vsi drugi nasveti in vpitje so od muh! Potrjujemo g. tovarišu prejem vposlane svote in se mu iskreno zahvaljujemo za trud. — G. Dragotin Rudenšek iz Celja nam piše: „Ker ste si stekli nemale zasluge za povišanje draginjske doklade, pošiljam Vam kot priznanje in v znak hvaležnosti 30 K kot prispevek za tiskovni sklad „Našega Glasa“ in želim, da bi v tem oziru storil vsak tovariš svojo dolžnost — „enako za enako“. — Potrjujemo gg. tovarišema prejem vposlanih vsot in se jima iskreno zahvaljujemo. Striniamo se povsem z njima in le želimo, da bi se število tako vztrajno delujočih tovarišev čimbolj pomnožilo, ono brezplodnih zabavljačev pa izginilo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Člankov glede posebne doklade sodnikov ne bomo več priobčevali. Solidarnost nas mora voditi v vsakem vprašanju; zato moramo izbegavati vse, kar nas loči. Kar je bilo treba povedati, je povedano. Obe strani smo slišali. S tem je debata zaključena.

Listnica uredništva. Gosp. P. Alb., Krško. Izvolite na dotični članek odgovoriti v „N. G.“, ki zastopa vedno objektivno stališče! Da se resnica prav spozna, je treba čuti oba zvona. „N. Glas“ razpravlja vsa vprašanja, ki se tičejo koristi in časti javnih nameščencev. Če so se izkazali na Koroškem nekateri uradniki slabe in celo škodljive, ne smemo trpeti, da bi bilo zaradi njih omadeževano vse slovensko uradništvo. Pozdrav!

Kavarna „Central“

19-3

se priporoča za mnogo-
brojen obisk. Pristna kava,
cena in solidna postrežba.

Stefan Miholič, kavarnar.

Ljubljana - Sv. Petra nasip.

Drogerija // **I. C. Kotar**,
Ljubljana,
// Wolfova ul. 3
3-6

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.
15-3

Trgovina s ščetinastimi iz-
delki. Galanterija in par-
fumerija. Edina zaloga
jugoslovanskih
K V A R T
kako
tarok,
marijaš, whist,, primorka'.

Priporoča se tvrdka 4-6

Jos. Petelinc

trgovina z galanterijskim in mod-
nim blagom, zaloga šivalnih stro-
jev in njih posameznih delov.

Ljubljana, S. Petra n. 7.

Drogerija „ADRIJA“

Fotomanufaktura

22-3 Parfumerija

B. Čvančara

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

17-3

VELIKA Na debelo! Na drobno! **BOGATA**
ZALOGA :: Solidne cene! :: **IZBIRA**

manufakturnega **LASTNI MODNI ATELJE.** OBLEK lastnega
ter inozemskega izdelka po naj-
modnega blaga. Srajce, samoveznice (kravate), nogavice i. t. d. novjšem kroju.

PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA

8-5

SCHWAB & BIZJAK

LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavarano.

Prečitajte v svojo korist

Vzajemna posojilnica r. z. z. o. z.
v Ljubljani, preje Vzajemno podporno dru-
štvo, opozarja javne uslužbenke in posest-
nike, ki imajo dolgove v Avstriji, da si
lahko s takojšnjo poravnavo tega dolga
za dobro polovico zmanjšajo svoj dolg,
ker je kurz avstr. krone sedaj še nizek.
Vse transakcije izvede zadruga sama in
sicer le proti povrnitvi fiktivnih stroškov.

Zadruga je soliden denarni zavod;
posojila na posestvo po 5 1/2 %, na osebni
kredit po 6 %, mala mesečna odplačila.

Zahtevajte prospekt!

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 %.

Modni salon

Stuchly - Maške

LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3,

Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših **svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.**

Popravila točno in
ceno.

Žalni klobuki ved-
no v zalogi.

BARVA ■■■ **KEMIČNO** ■■■ **ČISTI**

vsakovrstno blago, obleko

18-3

PERE

domače perle
(pošilja po isto
na dom)

SVETLOLIKA

ovratnike, zapest-
nice in srajce ::

Tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4. - - - - - **LJUBLJANA**, Podružnica Šelenburgova ulica 3.

Podružnica: **MARIBOR - NOVO MESTO.**

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana

Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzo-
vozni in tovarni nabiralni promet iz in v Avstrijo.
Zacarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva.
Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohištvo.

Brzjavi: Ranzinger. 24-2 Interurban telefon 60.